

Democracy | Development | Dialogue

**Projecten in het kader van
Wet Financiering Politieke Partijen
MATRA Politieke Partijen Programma
2015**

Inhoudsopgave

Midden-Oosten en Noord-Afrika	pagina 2
Oost-Europa en Zuid-Kaukasus	pagina 7
Zuidoost-Europa	pagina 12

Democratiseringsprojecten

Regio: Midden-Oosten en Noord-Afrika: Marianna Tsirelson

Egypte

Politieke ontwikkelingen 2015

In 2015 bevond Egypte zich in de laatste fase van het transitieproces dat werd geïntroduceerd door de in 2014 verkozen president Abdel Fattah al Sisi. Deze laatste fase bestond uit parlamentsverkiezingen die in 2015 voor het eerst werden gehouden volgens de nieuwe grondwet. De verkiezingen vonden plaats in twee rondes en in totaal werden 596 parlementariërs gekozen. 448 van hen werden op individuele basis gekozen, 120 middels *winner-takes-all* lijstverbindingen en 28 werden door de president aangesteld. De coalitielijsten hanteerden quota voor Christenen en vrouwen en van de 28 die werden gekozen door de president moesten 14 vrouwen zijn. Uitslagen lieten zien dat de coalitie "*For the Love of Egypt*", loyaal aan president Sisi, de grote winnaar werd. De opkomst van de verkiezingen was met 27% zeer laag. In totaal komen er 87 vrouwen in het parlement, een historisch groot aantal. Het nieuwe kiessysteem is omstreden, omdat het weinig ruimte laat voor politieke partijen en des te meer voor aanhangers van het huidige regime. Verder ging in 2015 de campagne tegen leden van de Moslimbroederschap onvermoeid door. Ook kregen journalisten het zwaar te verduren en werd media vrijheid nog verder ingeperkt. Tot slot nam de instabiliteit in de Sinaï toe, waar het Egyptische leger een strijd voert tegen Islamistische militanten.

FMS projecten 2015

In 2015 heeft de FMS geen trainingen gedaan in Egypte. In 2012 en 2013 hebben we succesvol samengewerkt met de Egyptische Sociaal Democratische Partij (ESDP). Helaas hebben we na 2013 geen activiteiten meer kunnen organiseren in het land. Dit heeft met name te maken met de veiligheidssituatie in het land en het ongunstige klimaat voor politieke partijen. Wel hebben we in 2015 een bijeenkomst georganiseerd met Europese zusterstichtingen (Britten, Denen, Zweden en Noren), waarin onder andere de situatie in Egypte en de samenwerking met de zusterpartij centraal stond. Tijdens deze bijeenkomst hebben we onder andere gekeken naar de veiligheidssituatie in het land en het werk van politieke partijen. De ESDP was hier niet bij aanwezig. Daarnaast hebben we een ontmoeting gehad met de internationaal secretaris van de ESDP. Tijdens deze ontmoeting hebben we gesproken over samenwerking en partijpolitiek in Egypte en de verslechtering van het klimaat voor politieke partijen in Egypte. ESDP is een kleine sociaaldemocratische partij. Na de eerste vrije verkiezingen in 2011-2012 was de partij met 16 zetels vertegenwoordigd in het parlement.

Activiteiten

- 12 juni Stichtingenbijeenkomst over de situatie in Egypte (Denemarken)
- 19 november Ontmoeting met de internationaal secretaris van de ESDP (Marokko)

Evaluatie

We hebben altijd goed samengewerkt met de ESDP en veel jonge en gemotiveerde leden getraind. Bilateraal werk van politieke partijen werd onder Morsi enigszins bemoeilijkt, maar is onder het nieuwe militaire regime van president Sisi onmogelijk en zelfs gevaarlijk geworden. Voor FMS is het moeilijk om te werken in een dergelijk repressief klimaat, dat zeer ongunstig is voor politieke partijen. Vandaar dat al onze activiteiten in Egypte nu gestopt zijn. Gezien de uitslagen van de laatste verkiezingen zien wij het politieke klimaat in Egypte niet snel veranderen. In het parlement is weinig ruimte voor een kritisch geluid en een groot deel van de parlementariërs steunt het bewind van president Sisi. Wij blijven de situatie in Egypte op de voet volgen.

Jordanië

Politieke ontwikkelingen 2015

De oorlog in Syrië en de enorme instroom van Syrische vluchtelingen hebben een grote impact gehad op de interne situatie in het land. Daarnaast had het land te maken met een moeilijke economische situatie. In het eerste half jaar groeide de economie slechts met 2,2%, in oktober lag dit cijfer op 2,9%. In 2015 gaf het Internationaal Monetair Fonds (IMF) aan dat Jordanië meer structurele hervormingen nodig heeft om sneller te groeien en deze groei om te zetten in meer werkgelegenheid. Op politiek vlak vonden er twee kabinetswijzigingen plaats. Bij de eerste kabinetswijziging werden vijf nieuwe ministers aangesteld, waarvan twee vrouwen. Bij de tweede kabinetswijziging werd zowel de Minister van Financiën als de Minister van Transport vervangen. De nieuwe kieswet en de wet op de decentralisatie werden behandeld. Tot slot nam het parlement de nieuwe wet voor politieke partijen aan.

FMS projecten 2015

In 2015 hebben we twee trainingen georganiseerd, in samenwerking met onze vaste partners: de Jordanian Commission for Democratic Culture (JCDC) en het Al-Sindyan Instituut. JCDC is een progressieve NGO die zich onder andere bezighoudt met politieke educatie voor jongeren, vrouwen en politieke activisten. De NGO is nauw betrokken bij de oprichting van een sociaaldemocratische partij in het land, de *Jordanian Social Democratic Party* (JSDP). De partij is nog in oprichting en JCDC-leden die bij de oprichting betrokken zijn, zijn hard bezig om alle formaliteiten rondom de oprichting rond te krijgen. Aan de leden die gelieerd zijn aan de JSDP hebben we een training gegeven over sociaaldemocratie, campagne voeren en het trainen van trainers. Het Al-Sindyan werkt met progressieve jongeren, met als doel deze politiek bewust te maken. Voor het Al-Sindyan hebben we een jongerentraining georganiseerd over sociaaldemocratie en campagne voeren. Samen met onze partner JCDC hebben we een projectvoorstel ingediend bij de Europese Commissie: "*Strengthening Social Accountability through Empowering Jordanian Women*". Het project is goedgekeurd en wordt vanuit de FMS co-gefinancierd vanuit de middelen van Stichting de Born.

Activiteiten 2015

Al-Sindyan 2 – 4 april: Training voor jongeren over sociaaldemocratie en campagne voeren (Amman)

JCDC 23 – 25 april: Training voor linksgeoriënteerde vrouwen, mannen, activisten en jongeren over sociaaldemocratie, campagne voeren en trainen van trainers (Amman)

Evaluatie

De politieke situatie in Jordanië blijft anders dan die in veel andere landen waar we actief zijn. Het politieke partijstelsel is onderontwikkeld, het stamstelsel speelt nog steeds een belangrijke rol en veel Jordaniërs hebben geen of weinig vertrouwen in de reeds gevestigde politieke partijen. Dit neemt niet weg dat de vrouwen, jongeren en activisten waar wij mee samenwerken wel geloven in het belang en de rol van politieke partijen in een democratie. Onze partners werken hard aan capaciteitsopbouw en het politiek activeren van vrouwen en jongeren. Daarnaast wordt er gewerkt aan de oprichting van de eerste sociaaldemocratische politieke partij in het land. Het streven is om een professionele partij op te richten, met hierin ruimte voor training en educatie van Jordaniërs. Vandaar ook de interesse vanuit onze partners om 'train-de-trainers' elementen aan het programma toe te voegen. Het afgelopen jaar hebben we weer een groep nieuwe mensen getraind, die interesse hebben in politiek en hier graag iets mee willen. Maar ook mensen die weinig interesse hadden, maar door de training in aanraking zijn gekomen met politieke ideeën en gemotiveerd zijn geworden om hier iets mee te doen. Het is positief om te zien dat nog steeds veel mensen politiek actief willen en kunnen worden in Jordanië.

Marokko

Politieke ontwikkelingen 2015

In 2015 vonden er regionale en lokale verkiezingen plaats in Marokko. De Party of Modernity and Authenticity (PAM), die dicht bij het Koningshuis staat, won de meeste zetels in de gemeenteraadsverkiezingen, gevolgd door de Istiqlal Party. De regeringspartij Justice and Development Party (PJD) werd derde. De linkse coalitie de Federation of the Democratic Left (FGD) eindigde met 333 zetels op de negende plaats. De PJD kreeg de meeste zetels in grote steden als Rabat, Casablanca, Tangier, Fez, Marrakesh en Agadir. De opkomst was 53.67%, wat iets hoger is dan tijdens de lokale verkiezingen in 2009. Verder ging de regering door met zijn strijd tegen het terrorisme.

FMS projecten 2015

In 2015 hebben we weer samengewerkt met onze partner de Unified Socialist Party (PSU). In 2015 vonden lokale en regionale verkiezingen plaats. Daarom had de PSU in 2015 een reeks campagnetrainingen aangevraagd. Zo hebben we twee campagnetrainingen gedaan voor PSU-leden en aanhangers die meededen aan de verkiezingen als kandidaat of deel uitmaakten van één van de campagneteams van de partij. Daarnaast hebben we een training georganiseerd voor vrouwen die namens de PSU waren verkozen in gemeenteraden. De PSU is een kleine linkse partij, waar we al sinds 2007 mee werken. De partij streeft onder andere naar meer vertegenwoordiging van vrouwen en jongeren in de politiek.

Activiteiten 2015

20 – 22 maart	Training voor PSU-leden en aanhangers over politieke communicatie, campagne voeren en politieke vaardigheden (Khemisset)
22 – 24 mei	Training voor PSU-leden en aanhangers over campagne voeren (Casablanca)
9 – 11 oktober	Training voor vrouwelijke PSU-leden verkozen in gemeenteraden (Khemisset)

Evaluatie

2015 was het jaar waarin onze partner de PSU meedeed aan de verkiezingen, na de laatste verkiezingen in 2011 geboycot te hebben. Dat de partij weer actief deelnam aan de politiek, zien wij als een positieve ontwikkeling. Daarnaast heeft onze partner zich verenigd in de linkse coalitie de Federation of the Democratic Left (FGD). De PSU maakte deel uit van deze coalitie tijdens de lokale en regionale verkiezingen en is van plan om de volgende verkiezingen weer mee te doen als deel van deze coalitie. We dragen graag bij aan de totstandkoming van een links progressieve coalitie in Marokko en de betrokkenheid van onze lokale partner hierbij. Volgend jaar gaan we door met trainingen op het gebied van campagne voeren, politieke vaardigheden en capaciteitsopbouw, met de nadruk op de doelgroepen jongeren en vrouwen.

Tunesië

Politieke ontwikkelingen 2015

In 2015 werd Habib Essid aangesteld als de nieuwe premier van het land. Ook werd er een nieuwe regering gevormd, bestaande uit de grootste partij Nidaa Tounes (seculieren), Ennahda (Islamisten) en kleinere partijen. Hiermee werd de laatste fase voltooid in de Tunesische transitie naar een democratie sinds het uitbreken van de Arabische Lente in 2011. De nieuwe regering stond in 2015 voor zware uitdagingen. Zo moest de regering strenge economische hervormingen doorvoeren, die noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van internationale financiering. Tevens werd de campagne tegen Islamistische militanten voortgezet. In 2015 vonden er twee grote terroristische aanslagen plaats in Tunesië, met veel doden als gevolg. Beide aanslagen waren opgeëist door ISIS.

FMS projecten 2015

In 2015 hebben we één training georganiseerd voor onze zusterpartij Ettakatol. De training richtte zich onder andere op politieke communicatie. Daarnaast werd het onderdeel 'oppositievoeren' behandeld. Na de verkiezingen in 2014 ging Ettakatol van regeringspartij naar oppositiepartij. Daarnaast werd in de training gekeken naar wat er in de aankomende verkiezingscampagnes beter kan, ten opzichte van de campagne in 2014. Aansluitend brachten we een bezoek aan de partij en aan enkele politieke stichtingen gevestigd in Tunis. Het was goed om de partij te ontmoeten, samen de verkiezingscampagne en de resultaten van de verkiezingen te analyseren en te kijken hoe de partij zich weer kan herpositioneren.

Activiteiten 2015

13 – 15 februari	Training over politieke communicatie voor leden van Ettakatol (Tunis)
16 februari	1-daags bezoek aan zusterpartij en internationale politieke stichtingen

Evaluatie

2015 was een jaar waarin Ettakatol de klap van de verkiezingsuitslag van 2014 moest verwerken. Zo onderging de partij een uitgebreide interne evaluatie, om te kijken naar waar het mis ging bij de verkiezingen en wat de nieuwe strategie zal worden. Daarnaast ging de partij een samenwerking aan met een coalitie van linkse partijen. Het linkse politieke spectrum is zeer verdeeld in Tunesië. Door samen op te treden in een links front met een duidelijke boodschap, hoopt onze zusterpartij een brede linksgeoriënteerde achterban aan te spreken. Er is nog een lange weg te gaan en Ettakatol zal zijn positie in de maatschappij weer opnieuw moeten veroveren. Hierbij kan de partij alle hulp gebruiken. Daarom blijven wij zowel Ettakatol als de oprichting van een links platform steunen door middel van praktische trainingen en capaciteitsopbouw.

Noord-Irak

Politieke ontwikkelingen 2015

In 2015 zouden aanvankelijk presidentsverkiezingen worden gehouden in de Iraakse Koerdische Autonome Regio (KAR). Deze werden echter uitgesteld naar 2017. De laatste verkiezingen voor het regionale parlement in de KAR werden gehouden in 2013. De Koerdische Democratische Partij (KDP) werd de grootste partij met 38 van de 111 zetels, gevolgd door de Movement for Change (Gorran) met 24 zetels en de Patriottische Unie van Koerdistan (PUK) met 18 zetels. Hoewel de strijd leek te gaan tussen de KDP en de PUK, wist Gorran tussen beide partijen in te komen en een tweede plek te bemachtigen.

FMS projecten 2015

Na een pilottraining in 2012, was 2015 het eerste jaar waarin we een samenwerking aangingen met de PUK. Gezien het succes van de pilottraining besloten we in te gaan op een nieuw verzoek van de PUK voor 2015 en twee trainingen te organiseren. De eerste training was een vrouwentraining, met elementen op het gebied van gender en capaciteitsopbouw. De tweede training was een training voor jongeren en ging over sociaaldemocratie, campagnetechnieken en onderhandelen. De PUK is een sociaaldemocratische politieke partij in de Iraakse Koerdische Autonome Regio (KAR). De partij zit in de eenheidsregering van de KAR en heeft zetels in het parlement. In Bagdad maakt de PUK deel uit van de regering en zit in het parlement.

Activiteiten 2015

16 – 18 mei	Training voor vrouwelijke PUK-leden over o.a. sociaaldemocratie, campagne voeren en communicatie
4 – 5 oktober	Training voor jonge PUK-leden over o.a. sociaaldemocratie, campagne voeren en communicatie

Evaluatie

De rol van politieke partijen in de KAR is anders dan we in Europese landen gewend zijn. Zowel de PUK als de Koerdische Democratische Partij (KDP) – de andere grote partij in de KAR – zijn in het bezit van een aantal bedrijven, mediakanalen en een groot aantal mensen in dienst. De partij heeft twee organisaties waarin jongeren actief zijn: een studentenorganisatie en een jongerenorganisatie. Daarnaast streeft de PUK ernaar om meer vrouwen een rol te geven binnen de door mannen gedomineerde partij. Ondanks dat er vanuit de partij aandacht uitgaat naar deze groepen, blijven zowel jongeren als vrouwen ondervertegenwoordigd in de politiek. De FMS draagt graag bij aan de versterking van deze twee groepen in de KAR, door ze te voorzien van de nodige kennis en vaardigheden. Gezien het enthousiasme tijdens de laatste twee trainingen van de zeer gemotiveerde deelnemers, verwachten we in de toekomst meer projectaanvragen te ontvangen.

Regionale bijeenkomsten

Future Leaders

Aan dit regionale project doen prominente sociaaldemocratische en linksgeoriënteerde jongeren mee uit zes verschillende landen: Egypte, Jordanië, Libanon, Marokko, Palestijnse Gebieden (PG) en Tunesië. De reden om deze landen te kiezen is omdat ze allemaal verschillende omwentelingen hebben meegemaakt, verkiezingen hebben georganiseerd of hervormingen doorgevoerd en momenteel in een democratische transitie zijn beland. Tevens hebben drie van deze landen (Egypte, Tunesië en PG) in 2012 het *Arab Social Democratic Forum* opgericht. Daarom is het goed om dit forum bij ons project te betrekken om nauwere samenwerking te bewerkstelligen. Het doel van dit project is de landen een introductie te geven over de verschillende aspecten van politiek leiderschap en het werk van politieke partijen.

4-daagse training

Van 8 tot 11 oktober organiseerden het Europees Forum, in samenwerking met de FMS en de UK Labour party een training over sociaaldemocratie, campagne voeren, communicatievaardigheden en onderhandelen. Ook kregen de deelnemers huiswerkopdrachten mee. De training vond plaats in Jordanië.

3-daagse evaluatie seminar

Van 3 tot 6 december organiseerden het Europees Forum, in samenwerking met de FMS en de UK Labour party een evaluatie seminar in Tunesië. In dit seminar werden de huiswerkopdrachten van de voorgaande seminar behandeld. Andere onderwerpen die aan bod kwamen waren: Trainen van Trainers, vrijwilligersmanagement en leiderschapsvaardigheden.

Evaluatie

Dit is de derde keer dat dit project plaatsvindt. Aangezien het project nog niet is afgerond, kunnen we het nog niet evalueren. Wel zijn we tevreden over de eerste drie trainingen en we zullen in 2015 dit project voortzetten.

Regio: Oost-Europa en Zuid-Kaukasus: Marina Ohanjanyan

Armenië

Politieke ontwikkelingen 2015

In 2015 er veel maatschappelijke campagnes in Armenië, met als hoogtepunt het Electric Yerevan protest tegen de verhoging van de elektriciteitsprijzen in het land. Hierbij barricadeerden jonge activisten 2 weken lang het centrum van hoofdstad Jerevan, totdat ze concessies kregen van de regering. In het algemeen zien we een opleving van jong activisme in het land, wat misschien te maken heeft met het feit dat de eerste echte post-Sovjet generatie de leeftijd heeft bereikt waarop ze politiek/maatschappelijk actief wordt. Dit belooft een erg interessante ontwikkeling voor Armenië, waar het vertrouwen in de huidige politieke elite erg laag is. Verder is er in december een referendum gehouden om de grondwet aan te passen, waarbij de grootste verandering is dat veel van de presidentiële machten overgaan naar het parlement en premier. Critici zien dit als een manier voor huidige president Sarkisian om langer aan de macht te blijven (als premier) als zijn tweede en laatste termijn afloopt.

FMS projecten 2015

In 2015 hebben we met steun van Stichting De Born één training georganiseerd met onze lokale partner, de Forum for 21st Century Leaders. De training was gericht op het activeren van vrouwen in de politiek of het maatschappelijk middenveld.

Daarnaast organiseerden we onze jaarlijkse Leadership Academy in samenwerking met de VVD en het CDA. Een groep van zo'n 28 Armeense jongeren die actief zijn bij alle grote partijen werden getraind op gebied van ideologie, beleid en communicatie, door trainers van de drie organiserende partijen.

Activiteiten 2015

20-22 maart: training voor vrouwen, F21CL

3-5 juli: Leadership Academy

Evaluatie

In Armenië missen we nog altijd een lange termijn partner. We werken sporadisch met het Forum for 21st Century Leaders, maar ook alleen als de ingezonden projectaanvraag ons voldoende aanspreekt, wat dit jaar het geval was. De laatste tijd lijkt deze organisatie zich meer richting de politiek te ontwikkelen, wat ook meer in onze richting ligt. Hoewel de Leadership Academy nog steeds positieve evaluaties krijgt van de deelnemers en we ermee door willen gaan, zullen we nadenken hoe we de inhoud kunnen verfrissen.

Belarus

Politieke ontwikkelingen 2015

Het grote politieke gebeurtenis van het jaar in Belarus waren de presidentsverkiezing die in oktober plaatsvond. Zoals verwacht wees de officiële uitslag op een grote overwinning van huidig president Loekasjenko. De oppositie kreeg, zoals altijd, niet veel ruimte voor haar campagne en is nog altijd verdeeld. De optie 'tegen allen' kreeg dan ook meer stemmen dan welk oppositiekandidaat dan ook. Opvallend was de deelname van de eerste vrouwelijke presidentskandidaat in de geschiedenis van Belarus: Tatyana Korotkevich. Zij was volgens de officiële uitslagen tweede, met 4,42% van de stemmen. De verkiezingen hadden wel een positief gevolg: het regime in het land leek wat te versoepelen, waardoor we er voor het eerst sinds jaren weer heen konden op werkbezoek, in het kader van het European Forum for Democracy and Solidarity (zie onder).

FMS Projecten 2015

In 2015 hebben we wederom samengewerkt met de Belarus Women's League (BWL). De andere partner waar we vroeger mee samenwerkten, Young Social Democrats – Young Hramada (MSD-MH), heeft geen project proposal ingediend. Met BWL hebben we 11 trainingen georganiseerd. De trainingen waren vooral gericht op de verkiezingscampagne. Één van die trainingen werd verzorgd door trainers uit Rusland, waar wij in het verleden mee hebben samengewerkt en die wij hebben opgeleid tot trainer. Ze konden veel putten uit hun ervaringen in Rusland, waar de situatie nu vergelijkbaar wordt met die in Belarus.

Activiteiten 2015

30-31 januari: training in Zarechany (nationaal niveau)
21 februari: training in Orsha (regionaal niveau)
19 maart: training in Pinsk (regionaal niveau)
5 april: training in Svetlogorsk (regionaal niveau)
24-26 april: training met trainers uit Rusland
4 mei: training in Homel (regionaal niveau)
7 juni: training in Hrodno (regionaal niveau)
9 juli: training in Bobruysk (regionaal niveau)
28 augustus: training in Baranovichi (regionaal niveau)
19-20 september: training in Zarechany (nationaal niveau)
28 oktober: training in Borisov (regionaal niveau)

Evaluatie

De situatie in Belarus blijft lastig. Hoewel er nu een dooi lijkt te zijn in het politieke regime, is het nog altijd moeilijk om oppositie te voeren tegen (of kritiek te hebben op) het regime van Loekasjenko. Maar we denken dat onze partner op een manier werkt die de maatschappij in Belarus kan bereiken en mogelijk in de toekomst voor verandering kan zorgen. Zo werkt BWL zoveel mogelijk in het hele land om actieve mensen in alle regio's te bereiken, en vooral op actuele maatschappelijke thema's.

Georgië

Politieke ontwikkelingen 2015

Over het algemeen was het jaar rustig in Georgië, zonder verkiezingen of andere noemenswaardige politieke gebeurtenissen. De Georgian Dream coalitie is nog altijd aan de macht, en hoewel het met de democratische ontwikkeling van het land nog redelijk goed gaat, zijn de zorgelijke ontwikkelingen niet weggenomen. Zo zijn er nog steeds rechtszaken bezig tegen prominente oppositie vertegenwoordigers, waar het vermoeden bestaat dat ze politiek gemotiveerd zouden kunnen zijn.

FMS projecten 2015

In 2015 werkten we samen met de Social Democrats for the Development of Georgia (SDD), een kleine sociaaldemocratische partij met één zetel in het parlement, die de regerende coalitie steunt. De training was voor de jongerenafdeling van de partij en ging over online campagnevoering. Ook hebben we een pilot training gedaan met jongeren van de regerende Georgian Dream partij, over campagne en communicatie. In principe staan we open voor het voortzetten van deze samenwerking, waarbij we nog wel een kritische blik houden op de ontwikkelingen in Georgië onder het bewind van deze partij. We hebben dit jaar geen Leadership Academy kunnen organiseren omdat het door veranderingen bij de lokale organisator (Friedrich Nauman Stiftung) op een vrij laat moment in het jaar niet mogelijk bleek. We hebben niet op tijd een nieuwe lokale organisator kunnen vinden. We hebben ook besloten goed na te denken over het vervolg van dit project in Georgië en of het huidige format nog wel past bij de situatie in het land.

Activiteiten 2015

15-17 mei: training voor Georgian Dream jongeren

19-21 juni: training voor SDD jongeren

Evaluatie

We willen graag actief blijven in Georgië, omdat het land veel veranderingen en hervormingen meemaakt waar onze steun iets bij kan betekenen. De samenwerking met de SDD is tot nu toe goed geweest, dus deze willen we ook graag voortzetten in 2016. Georgian Dream heeft ook de wens geuit om onze samenwerking voort te zetten; hier staan we ook open voor.

Moldavië

Politieke ontwikkelingen 2015

2015 was een erg onrustig jaar in Moldavië, met politieke crises en veel instabiliteit. In juni besloot premier Gaburici af te treden na een schandaal betreffende zijn diploma's. Een paar maanden daarvoor kwam er een enorme bankfraude aan het licht, waarbij er ongeveer 1 miljard dollar (zo'n 15% van het BNP van Moldavië) bleek te zijn verdwenen uit drie banken. Er is een grootschalig onderzoek ingesteld, en hoewel er nog geen officiële rapporten zijn lijkt het wel duidelijk dat er veel mensen bij betrokken zijn geweest, inclusief vanuit de politiek. Een reeks grote straatprotesten volgde, waarbij mensen duidelijkheid eisten en het opstappen van een aantal hooggeplaatste ambtenaren en politici. Er volgde een politiek crisis, waarbij de coalitie haar meerderheid in het parlement kwijtraakte en uiteindelijk genoodzaakt was een minderheidsregering te vormen, met steun van de Communistische Partij. Pas in juli was er weer een meerderheidsregering van pro-Europese partijen, maar deze viel in het najaar weer uit elkaar, waarna er weer onderhandelingen moesten komen. De ontevredenheid onder de bevolking is ook gebleven; de protestbeweging heeft in november plannen aangekondigd om een politieke partij te vormen.

FMS projecten 2015

In 2015 werkten we met de Democratische Partij van Moldavië (DPM), en vooral met de jongerenorganisatie van de partij.

Activiteiten 2015

28 maart: een seminar voor DPM vrouwen over communicatie; thema: huiselijk geweld

24-26 april: campagne training voor de jongeren van DPM

22-24 mei: campagne training voor de jongeren van DPM

Evaluatie

Hoewel we al een lange geschiedenis hebben met de DPM en er voorlopig ook mee door willen gaan, zijn er wel de laatste tijd wat zorgen over de partij. Zo behoort één van de grote oligarchen van Moldavië, Vlad Plahotniuc, tot deze partij, en zijn invloed is niet helemaal duidelijk. Hier zullen we met een kritische blik naar blijven kijken.

Oekraïne

Politieke ontwikkelingen 2015

De politieke situatie in Oekraïne blijft instabiel: het land wordt onder druk gezet door een oorlog in het oosten, een geannexeerd Krim en een grote economische crisis. Lokale verkiezingen in november lieten zien dat President Porosjenko nog altijd dominant is in het westen en het centrum van het land, terwijl Opposition Bloc, een partij dat voor een groot deel bestaat uit voormalige Janoekovitsj aanhang, populair is in het oosten. Er zijn geen verkiezingen gehouden in Donjetsk, Luhansk (onder controle van separatisten met Russische steun) en de Krim (geannexeerd door Rusland).

FMS projecten 2015

In 2015 werkten we wederom samen met het Institute for Democracy and Social Progress (IDSP), en met name met het door hen opgerichte jongeren netwerk, het New Social Democratic Platform (New SD Platform). De trainingen gingen over sociaaldemocratie, populisme (en hoe die tegen te gaan) en campagnes.

Activiteiten 2015

17-19 april: training over sociaaldemocratie

12-13 juni: training over populisme en hoe deze tegen te gaan.

9-11 oktober: training over (lokale) campagnes

Evaluatie

Gezien de ontwikkeling die de SD Platform doormaakt, en de uitzonderlijk positieve feedback van onze trainers over deze organisatie, zetten we in 2016 onze ondersteuning graag voort met trainingen. We zien een duidelijke visie binnen deze organisatie, en een erg actief lidmaatschap.

Rusland

Politieke ontwikkelingen 2015

In 2015 werden de zorgwekkende ontwikkelingen in Rusland doorgezet. Er is steeds minder ruimte voor oppositie of kritiek op het regime van president Poetin, waarbij buitenlandse stichtingen en andere organisaties steeds meer geweerd worden onder het mom van het bestrijden van buitenlands (Westers) invloed. Een nieuw dieptepunt werd in februari bereikt: oppositieleider Boris Nemtsov werd vermoord op straat, in centrum Moskou, in het zicht van het Kremlin. De oppositie is er van overtuigd dat dit een politiek moord was. Er zijn verdachten opgepakt voor deze moord, maar niet de opdrachtgever. Het is voor ons onmogelijk geworden om actief te zijn in Rusland. Desalniettemin vinden we het belangrijk om de ontwikkelingen in het land te blijven volgen en de democratische krachten te ondersteunen waar dat kan.

FMS projecten 2015

In 2015 hebben we niks kunnen organiseren in Rusland. Om wel de contacten te onderhouden en op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen aldaar, hebben we wel een werkbezoek georganiseerd van Russische oppositie naar Brussel en naar Nederland. Boris Gudkov (voormalig parlementariër en uitgesproken criticus van Poetin) en Evgeny Konovalov (leider van een jongerenbeweging) hebben in Brussel en Amsterdam verteld over de situatie in Rusland wat betreft mensenrechten en bredere politieke ontwikkelingen. We organiseerden o.a. afspraken in het Europees parlement, Amnesty International, en een publieksbijeenkomst in Amsterdam.

Evaluatie

Zoals gezegd is het voor ons onmogelijk geworden om te werken in Rusland. We zullen wel de bestaande contacten blijven onderhouden, en staan open voor samenwerking met (sociaal)democratisch gezinde krachten in het land.

Regionale bijeenkomsten

Summer Academy 2015

In 2015 zijn we doorgedaan met de jaarlijkse Summer Academy Eastern Europe. Deze regionale training organiseren we samen met de UK Labour Party, waarbij we een uitgebreide training verzorgen voor jonge, veelbelovende politici uit 7 Oost-Europese landen. We hadden deelnemers uit 4 landen: Georgië, Moldavië, Oekraïne, Rusland. De training werd in Oekraïne gehouden, op 19-23 augustus. Gedurende de 4-dagen training zijn we ingegaan op ideologie, beleid, communicatie en debattraining.

Evaluatie

De Summer Academy was wederom een groot succes, met een zeer positieve evaluatie door de deelnemers aan het einde van de training. Omdat we al 4 jaar de Summer Academy organiseren, besloten we ook het project te evalueren samen met deelnemers van de afgelopen edities. Dit deden we tijdens een werkbezoek van een groep voormalige deelnemers naar Nederland in februari. Aan de hand van deze evaluatie besloten we in elk geval door te gaan met dit project – gezien alle positieve feedback – maar wel een aantal aanpassingen door te voeren. Zo zullen we bijvoorbeeld ook lokale trainers betrekken bij de Academies, vanuit het ‘alumni’ bestand.

Fact-finding in Minsk, Belarus

Op 12-14 december organiseerden we een fact-finding bezoek naar Minsk, Belarus. Dit was het eerste bezoek aan Belarus in jaren, omdat het nu ook voor het eerst weer mogelijk was gezien een dooi in het regime van Loekasjenko. We spraken met leden van het parlement, vertegenwoordigers van de oppositie en met de Britse Ambassade in Minsk. Aan de hand van deze gesprekken zijn we gekomen tot een aantal conclusies, waaronder dat we door moeten gaan met de steun aan de oppositie in Belarus; de EU sancties niet moeten worden opgeheven vóór de 2016 parlementsverkiezing; en dat we de Belarussische oppositie aanraden meer eensgezindheid te tonen.

Regio: Zuidoost Europa: Danijel Tadić

Albanië

Politieke ontwikkelingen 2015

Albanië heeft vooruitgang geboekt in haar EU-lidmaatschap aspiratie. Belangrijke hervormingen op het gebied van rechtsstaat en fundamentele rechten (hoofdstuk 23 en 24) zijn in gang gezet. Daarnaast zijn de lokale verkiezingen van juni 2015 zonder grote incidenten verlopen en is er in december van 2015 een einde gekomen aan een parlementair boycot van de oppositie. Tegelijkertijd blijven er grote uitdagingen. Een solide track-record die aantoont dat corruptie en georganiseerde misdaad op een structurele manier worden aangepakt ontbreekt nog. Daarnaast blijft de politiek en de maatschappij sterk gepolariseerd dankzij de *winner-takes-all* mentaliteit. Hoge werkloosheid onder jongeren zorgt voor een grote *brain drain*. Na Syriërs komen de meeste aanvragen voor asiel in de EU van Albanezen.

FMS projecten 2015

In Albanië werken we samen met de Socialistische Partij (SPA) via de Qemal Stafa Foundation (QSF). Deze samenwerking richt zich met name op het trainen van trainers (ToT), trainingen voor vrouwen in politiek en campagnetRAININGEN in aanloop naar parlementsverkiezingen. Voor 2015 heeft QSF geen trainingen aangevraagd. Wel zijn jongeren van SPA betrokken geweest bij het regionale project 'Course for Promising Politicians'. In 2016 zal de samenwerking zich richten op het trainen van vrouwen en ToT. Het blijft van groot belang om de partijkaders van de SP te versterken, vooral om meer jongeren en vrouwen door te laten stromen en om de trainers van deze partij op te leiden en te ondersteunen. Met onze steun heeft de SP een succesvolle jongerenorganisatie opgebouwd (FRESSH) die een grote rol speelde in de campagne van 2013. In dat jaar won SPA de verkiezingen en werd SPA voorzitter Edi Rama tot premier benoemd.

Evaluatie

Sinds 2004 hebben we nauw samengewerkt met de Socialistische Partij en Qemal Stafa Foundation. Terwijl de samenwerking in het begin zich richtte op campagne, politieke vaardigheden van de SP leden en het versterken van de jongerenorganisatie, richt de samenwerking zich sinds 2014 met name gericht op het opbouwen van een trainersbestand van de QSF. Deze trainers moeten in de toekomst zelf trainingen verzorgen voor het partijkader.

Bosnië en Herzegovina (BiH)

Politieke ontwikkelingen 2015

Vanaf juni is de Stabilisatie en Associatieverdrag (SAA) met de Europese Unie van kracht. Dit is een belangrijke opmaat voor hervormingen in het land omdat de EU nu meer invloed heeft om de democratie, rechtstaat en fundamentele rechten in het land te versterken. In combinatie met druk van onderop – in 2014 waren er eerste grote straatprotesten die zich richten tegen de corruptie en voor een betere toekomst – is er hoop dat de regerende, langs etnische lijnen verdeelde, politieke elite de noodzaak zal zien voor structurele en duurzame verandering op politiek en sociaaleconomisch vlak. Dit zal een grote uitdaging zijn omdat de politici nog te vaak bezig zijn met het beschermen van belangen van hunzelf en mensen om hun heen en belang hebben bij het handhaven van de status quo. Tegelijkertijd hebben de politieke leiders in het land een declaratie ondertekend waarin ze zich committeren aan hervormingen die het land dichterbij de EU zullen brengen. De regerende coalitie in de Moslim-Kroatische Federatie (FBiH) (het land kent een Federaal systeem bestaande uit een nationale regering, twee entiteiten en 10 regionale kantons in één van de entiteiten) viel in 2015 uiteen nadat de Democratische Front (DF) de coalitie verliet over de benoeming van managers in de publieke sector.

FMS projecten 2015

Het jaar 2015 was een belangrijke jaar voor onze zusterpartij Sociaal Democratische Partij (SDP), de grootste multi-etnische partij in het land. Na een afsplitsing en een gevoelige nederlaag tijdens de parlementaire verkiezingen van 2014 stond het jaar 2015 in het teken van grote hervormingen op het gebied van interne partijdemocratie: na lange tijd was er een nieuwe leider, de statuten zijn grondig veranderd wat o.a. resulteerde in de introductie van *one member one vote* systeem en de partijkaders zijn op alle niveaus vernieuwd. Veel jonge mensen stroomden door naar belangrijke partijfuncties. Door deze turbulente veranderingen zijn de trainingen op een lager pitje komen te staan waardoor we in 2015 – met uitzondering van betrokkenheid van SPD jongeren in regionale projecten – geen activiteiten hebben ondernomen. Voor 2016 hebben twee aan SPD gelieerde organisaties trainingen aangevraagd. Onze partner Associatie voor Burgerinitiatieven (AGI) wil de partijen op links bij elkaar brengen in de aanloop naar lokale verkiezingen. Het projectaanvraag van Forum for Left Initiative (FLI) richt zich op het versterken van de capaciteit van de SDP leden in aanloop naar lokale verkiezingen.

Evaluatie

In 1997 is de samenwerking met SDP begonnen. Deze heeft zich op verschillende thema's gericht zoals de Europese Unie, lobbyen, onderhandelen, campagnevoeren en politieke vaardigheden van de SDP leden. Ondanks een goed campagne in 2014 met veel jonge vrijwilligers leed SDP een grote nederlaag, die voor een grote deel te weiden is aan de splitsing van de partij. Net als in de andere landen van de Westelijk Balkan waar we een duurzame relatie hebben opgebouwd met onze partners, zal de samenwerking met de partner in BiH zich in de toekomst met name richten op de opbouw van een trainersbestand (Training of Trainers, ToT). Daarnaast kan onze stichting een rol spelen in het bij elkaar brengen van progressieve partijen en organisaties. Politieke fragmentatie op links is niet alleen in Bosnië-Herzegovina een grote uitdaging voor de progressieven.

Macedonië

Politieke ontwikkelingen 2015

Het was een turbulent jaar voor Macedonië. Na een politieke impasse, gekenmerkt door straatprotesten, boycot van het parlement door de oppositie en uitgelekte audiobanden die de corruptie en vriendjespolitiek van de conservatieve regering blootlegden, zijn vervroegde verkiezingen uitgeschreven in het voorjaar van 2016. Onder druk en met bemiddeling van de Europese Unie en de Verenigde Staten zijn de positie en oppositie – voor het eerst met elkaar aan tafel sinds jaren – overeengekomen een overgangsregering te vormen en verkiezingen uit te schrijven. Belangrijke voorwaarden voor de oppositie om eerlijke en vrije verkiezingen te garanderen zijn een onafhankelijke media en het opschonen van de kiezerslijst waar in het verleden mee gemanipuleerd is (het land heeft 2,1 miljoen inwoners en maar liefst 1,8 miljoen stemgerechtigden). Lange tijd liep Macedonië voorop in de regio als het om Europese integratie gaat. Het land is als sinds 2005 kandidaat-lid maar heeft geen stappen vooruit kunnen maken door enerzijds een Griekse boycot om de onderhandelingen te openen vanwege de naamkwestie, door interne verdeeldheid en een autoritaire nationalistische regering anderzijds.

FMS projecten 2015

In 2015 zette de FMS haar samenwerking met het Progress Institute for Social Democracy voort. Het instituut is gelieerd aan de grootste oppositiepartij, Sociaal Democratische Unie van Macedonië (SDSM). Zo werd een groot zomerschool georganiseerd voor meer dan 100 jongeren waarin op een interactief wijze sociaal democratische issues en beleid werden besproken en een communicatieplan werd bedacht om meer jongeren te bereiken. Daarnaast hebben we twee trainingen georganiseerd voor de beleidscommissie van SDSM waarin het omzetten van idealen en ideeën in concrete beleidsprogramma centraal stond. Dit was voor belang voor de partij in de aanloop naar vervroegde verkiezingen in 2016. Tot slot heeft de FMS bijdrage geleverd aan de jaarlijkse Politieke Academie door een trainer te sturen. Dit is een reeks van seminars gesteun door de Friedrich Ebert Stiftung

(FES) waarin veelbelovende progressieve jongeren door een reeks van vier seminars worden geleid waarin ze worden opgeleid tot politicus.

Activiteiten 2015

26-28 juni, Political Academy, Ohrid

03-05 juli, Summer School SDSM jongeren, Ohrid

18-20 september, twee trainingen voor SDSM beleidscommissie, Skopje

Evaluatie

Sinds 2006 hebben we succesvol samengewerkt met SDSM via het Progress Institute. Het instituut is er in geslaagd om zich te ontwikkelen tot een professionele organisatie die, met name jonge, leden van de SDSM trainingen en opleidingen van hoge kwaliteit biedt. Daarnaast doet het instituut onderzoek en is het erin geslaagd om hun inkomstenbronnen verder te diversifiëren. Tegelijkertijd opereert het instituut en SDSM in een moeilijk politiek klimaat, waarin mediavrijheid en de rechtstaat serieus bedreigd worden. Massale straatprotesten en de blootstelling van de corrupte regering heeft de oppositie vertrekt in de aanloop naar vervroegde verkiezingen. In 2016 zullen we de samenwerking met SDSM voortzetten. Deze zal zich richten op de Summer School voor jongeren en campagnetrainings in de aanloop naar verkiezingen.

Montenegro

Politieke ontwikkelingen 2015

Van de 35 hoofdstukken in de toetredingsonderhandelingen met de EU heeft Montenegro er 22 geopend en twee afgesloten. Met nog een lange weg te gaan is het nu al duidelijk – net als in het geval van Kroatië – dat de invloed van de EU op de democratische hervormingen in het land het grootst zijn tijdens de onderhandelingen. Zo is de het maatschappelijk middelveld vertrekt, wordt de mediavrijheid beter gewaarborgd, zijn bevoegdheden meer bij het parlement komen te liggen en lijkt er een breuk te komen in de cliëntelistische machtsstructuren. De partij die sinds 1991 aan de macht is, Democratische Partij van Socialisten (DPS), verliest haar autoritaire greep op politiek en maatschappij terwijl de oppositiepartijen zich steeds beter weten te profileren als een alternatief. Dit zorgt soms voor partijfragmentatie en opkomst van nieuwe politieke partijen en bewegingen.

FMS projecten 2015

In 2015 besloot onze zusterpartij, Sociaal Democratische Partij (SDP), om haar steun aan de grote coalitiepartner DPS op te zeggen. Dit zorgde echter voor een breuk binnen de SDP nadat de tegenkandidaat van de partijleider niet genoeg stemmen haalde op het congres om het leiderschap over te nemen. Twee SDP ministers besloten een nieuwe sociaaldemocratische partij op te richten: Sociaaldemocraten van Montenegro (SD). Ongeveer 40% van de SDP partijleden stapte over naar SD. Door deze voor SDP zeer turbulente tijden hebben we in 2015 geen trainingen gehad. In het voorjaar van 2016 zullen we onder het vlag van het European Forum een bezoek brengen aan Montenegro om met alle partijen bilaterale gesprekken te voeren over de situatie in het land en over sociaaldemocratie.

Evaluatie

Sinds haar oprichting in 2006 werken we samen met Democracy Development Foundation (DFF), een stichting gelieerd aan de Sociaal Democratische Partij (SDP). Deze samenwerking richtte zich met name op partijopbouw en campagnes. SDP heeft zich ontwikkeld tot een sterke partij met goede organisatiestructuur, een grote jongerenafdeling en veel vrijwilligers. Investeren in toekomstige politici is van groot belang omdat, net als bij veel andere partijen in de Westelijke Balkan, een partij vaak instort op het moment dat de leider weg gaat. In 2015 zal de samenwerking zich richten op de trainingscapaciteit van deze partij. Daarbij zal de nadruk liggen op het opbouwen van een eigen netwerk van trainers van de SDP, door middel van Training of Trainers (ToT). Hierdoor kan op een duurzame, gestructureerde manier vorm worden gegeven aan partijopbouw en het trainen van de

partijkader. We zullen dan ook voorlopig geen campagnetraining organiseren voor de partij, omdat ze dit inmiddels zelf ook moeten kunnen.

Servië

Politieke ontwikkelingen 2015

De toetredingsonderhandelingen met de EU zijn in 2015 van start gegaan. Daarin staat het verbeteren van de relaties met Kosovo centraal. De rechtse Servische Progressieve Partij (SNS) van premier Aleksander Vučić – die in 2014 63% van de zetels in het parlement veroverde – heeft in eind 2015 besloten om haar machtspositie te bevestigen door wederom vervroegde verkiezingen uit te schrijven in het voorjaar van 2016. Politieke analisten beweren dat Vučić het juiste moment koos – nu zijn populariteit nog groot is – om zijn machtspositie bij een stembusgang te bevestigen. Politiek *an sich* en verkiezingen zijn voor hem een middel om aandacht af te leiden van slechte economische situatie en uitblijven van structurele oplossingen voor belangrijke issues in het land. Zijn aanpak werkt vooralsnog. Vučić is tegelijk nationalist, voor Europese integratie en voor het onderhouden van goede banden met Rusland. Hij presenteert zich als iemand die boven de partijen staat als de sterke man die beslissingen durft te nemen. Vučić heeft een enorme draai gemaakt de afgelopen jaren (van radicaal anti-Europees naar pro Europese integratie). Hij veranderde zijn taalgebruik en zijn gedrag door minder nationalistische praat over Kosovo uit te slaan. Tegelijkertijd zet hij de jonge Servische democratie onder druk. De mediavrijheid staat onder druk, er is sprake van ongezonde verstandhouding tussen de oppositie en de regering waarbij de oppositie wordt gedemoniseerd en er is sprake van machtsconcentratie bij één man. De oppositie is verdeeld en de grootste oppositiepartij (Democratische Partij, DS) is sterk verzwakt na vertrek van voormalig president Tadic. Hij richtte een nieuwe partij op (Sociaal Democratische Partij, SDP). In 2015 zijn er pogingen geweest om de oppositie bij elkaar te brengen om een coalitie te vormen in de aanloop naar vervroegde verkiezingen. Dit is echter niet gelukt.

FMS projecten 2015

In 2015 heeft de Foundation Max van der Stoep de samenwerking met drie partijen in Servië voortgezet: de Democratische Partij (DS, grootste oppositiepartij), de Sociaaldemocratische Liga van Vojvodina (LSV) en de Sociaal Democratische Unie (SDU). Daarnaast hebben we met het geld van Stichting de Born twee gendertrainingen georganiseerd waarbij we deelnemers van DS, LSV en SDU bij elkaar brachten. De trainingen voor DS richten zich op het trainen van jonge vrouwen die zich kandidaat willen stellen voor de gemeentebesturen. Met LSV organiseerden we zomerschool voor 30 jongeren over sociaaldemocratie en jongeren in de politiek. De samenwerking met de SDU richtte zich op het inzetten van online-communicatie voor de verkiezingen. SDU heeft weinig middelen om dure campagnes te voeren en is afhankelijk van vrijwilligers en mogelijkheden die online biedt.

Activiteiten 2015

15-17 mei, jonge toekomstige vrouwelijke raadsleden DS, Gubrevačke Šume

19-21 juni, jonge toekomstige vrouwelijke raadsleden DS, Gubrevačke Šume

10-12 juli, gender-training DS, LSV en SDU, Kovačica

24-28 juli, Summer Camp LALE, Novi Sad

11-13 september, jonge toekomstige vrouwelijke raadsleden DS, Belgrado

18-20 september, online-communicatie training, Fruška Gora

13-15 november, gender-training DS, LSV en SDU, Gubrevačke Šume

Evaluatie

Servië loopt voorop in de regio als het om trainingen en opleidingen voor politieke partijen gaat. Één van onze partner, Center of Modern Skills (gelieerd aan de DS), heeft zich ontwikkeld tot een professionele organisatie met eigen trainers die in Servië, maar ook in de buurlanden, trainingen geeft. Tegelijkertijd hebben de sociaaldemocratische partijen een grote klap gehad bij de verkiezingen die veroorzaakt zijn door, onder anderen, politieke fragmentatie. Het is pijnlijk

blootgesteld hoe zorgvuldig opgebouwde partijstructuren worden verzwakt op het moment dat de voormalige partijleider en president van Servië Boris Tadic besloot om uit de DS te stappen en een eigen partij op te richten. Daarnaast, heeft de partij moeite om zich als een alternatief in de oppositie te profileren. Dit komt ook deels door steeds sterkere greep van de regering op de media. Ook in 2016 willen we de samenwerking met de drie partijen voortzetten om de vaardigheden en positie van jongeren, vrouwen en lokale nieuwgekozen raadsleden in de politiek te verbeteren. We zullen ons tevens in internationaal verband en in samenwerking met onze Servische partners richten op onderlinge samenwerking en een strategie om in Servië weer een belangrijke factor te worden. In het voorjaar van 2016, net na de verkiezingen, zullen we met een delegatie naar Servië afreizen om alle sociaaldemocraten te spreken en bij elkaar te brengen. Center of Modern Skills heeft een aanvraag ingediend om hun trainers netwerk te vergroten (ToT). Daarnaast zullen we doorgaan met gender-trainingen in Servië. Verdere samenwerking zal ook uitgewerkt worden nadat we onze partners begin 2016 hebben gesproken in Belgrado.

Regionale projecten

Course for Promising Politicians 2015

Alweer de twaalfde reeks van deze succesvolle training voor jonge veelbelovende politici uit voormalig Joegoslavië en Albanië ging in 2015 van start. Tijdens een drietal trainingen maken de geselecteerde deelnemers op een FMS-achtige interactieve methode van trainen kennis met ideologie, beleidsontwikkeling, politieke strategie en communicatie. De trainingen in 2015 zijn inhoudelijk aangepast, met meer nadruk op de regio, sociaaldemocratie en burgerinitiatieven. Deze trainingen geven jongeren uit verschillende landen de mogelijkheid om elkaar beter te leren kennen en beter met elkaar samen te werken. In het kader van dit project vonden in 2015 de volgende activiteiten plaats:

- 1) 21-24 mei, training over sociaaldemocratie en beleid, Budva – Montenegro
- 2) 18-21 juni, training over regionale samenwerking en jongereninitiatieven, Tirana – Albania
- 3) 31 okt – 2 nov, training over EU en EU buitenlands beleid, Ljubljana – Slovenia

In de Westelijke Balkan organiseren we de trainingen in samenwerking met de Friedrich Ebert Stiftung (FES), onder het paraplu van het *European Forum for Democracy en Solidarity*. FMS stelt het programma samen en zoekt de trainers, FES doet de selectie van de deelnemers, de organisatie en financiering van de trainingen. Dit maakt het voor ons mogelijk om aan een groot regionaal programma mee te doen. In 2016 zullen we de reeks voortzetten.

Conferentie over sociaaleconomische verandering, 30 Januari – Sarajevo – Bosnië-Herzegovina

Met steun van de Britse Labour Party brachten we sociaaldemocraten uit Zuidoost Europa bijeen om te praten over het uitblijven van duurzame sociaaleconomische hervormingen in Bosnië-Herzegovina (BiH) en de andere landen uit de regio. In BiH blijven de hervormingen uit door interne verdeeldheid en politieke elite die gebaat is bij een status quo. Druk vanuit het maatschappelijk middenveld en de straatprotesten (begonnen in 2014) moet in combinatie met druk vanuit de internationale gemeenschap ervoor zorgen dat de politieke elite bereid is om compromissen te sluiten en hervormingen door te voeren. Eind 2015 is hier ook beweging in gekomen nadat de politieke leiders in het land een declaratie ondertekenden waarin ze zich committeren aan hervormingen die het land dichterbij de EU zullen brengen. Sociaaldemocraten uit de EU, o.a. de Partij van Europese Socialisten (PES), waren bij de seminar aanwezig. Een terugkerend thema is de uitdaging van de fragmentatie op links in de regio. Hier zullen we ons in de toekomst vaker op richten.

Boekpresentatie met Frans Timmermans, 24 april – Brussel

In 2014 werd het meerjarige project met Foundation for European Progressive Studies (FEPS) en het Oostenrijkse Karl-Renner-Institut afgerond. Dit onderzoeksproject keek naar de grootste uitdagingen voor democratie in Europa. Een groep jonge onderzoekers uit verschillende landen analyseerde de opkomst van het populisme, nationalisme, nieuwe sociale bewegingen en gaf aanbevelingen aan de

sociaal democratische politieke partijen in Europa. Het eindelijke resultaat was een essaybundel verzameld in de publicatie *'Problems of representative Democracy in Europe: A Challenge for Progressives'*. Op 24 april 2015 nam Frans Timmermans ons boek in ontvangst in Brussel en hield een lezing over het thema van het boek.

Sociaaldemocratie in Zuidoost Europa

In samenwerking met PES en S&D Groep in het Europees Parlement leiden we een onderzoeksproject over sociaaldemocratie in Zuidoost Europa. Dit onderzoeksproject heeft drie doelen:

- 1) een analyse van de transitie van de regio. Is er een stap achteruit gezet op het gebied van rechtsstaat en fundamentele rechten? Welke variabelen zorgen ervoor dat sommige landen beter presenteren dan anderen?
- 2) een analyse van sociaaldemocratie en sociaaldemocratische politieke partijen. Wat is de staat van sociaaldemocratie? Wat was de rol van sociaaldemocratische partijen in het moderniseren van hun land? Zijn de partijen een motor voor verandering of staan ze verandering juist in de weg?
- 3) een analyse van de rol van extern factoren in de regio. Welke rol heeft de EU gespeeld? Ontbreekt het aan belangstelling en een alles omvattende strategie? Wat was de rol van Europese sociaaldemocraten en politieke stichtingen?

Een team van negen wetenschappers uit verschillende landen zal antwoorden zoeken op deze vragen door middel van literatuuronderzoek en werkbezoeken aan de landen. Het eindresultaat zal tot een publicatie leiden. In het kader van dit project vonden in 2015 onderstaande activiteiten plaats:

- 1) Lancering van het project in Korčula, 28 Augustus 2015
- 2) Werkbezoek Kosovo en Albanie, 29 november – 3 December

LHBTI conferentie – 21 November, Belgrado – Servië

Met steun van de Britse Labour Party en in samenwerking met onze partner in Servië, Center of Modern Skills, organiseerden we een seminar die voor het eerst LHBTI-activisten uit de regio en sociaaldemocratische politieke partijen bij elkaar bracht. Er is grote behoefte aan uitwisseling van ervaring en kennis. Tijdens de bijeenkomst bleek hoe moeilijk de situatie is voor LHBTI gemeenschap is. Zo bleek uit de gepresenteerde onderzoek dat 25% te maken heeft met fysiek geweld. Ook bleek dat mensen die iemand van de gemeenschap kenden veel toleranter waren. Voor de activisten is het problematisch om op te komen voor de gemeenschap omdat veel mensen, uit angst, niet uit de kast durven te komen. Sociaaldemocratische politieke partijen moeten deze thema's hoger op de agenda zetten. Als follow-up zal er een seminar in Londen worden georganiseerd om te helpen bij het opzetten van een regionale LHBTI netwerk onder de sociaaldemocratische politieke partijen.